

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petič vrst a Din 4.—, Popust po dogovoru, inserati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-32, 31-33, 31-34, 31-35 in 31-36

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Čehe in Slovake čaka sedaj še:

Borba za Slovaško in Podkarpatsko Rusijo

Madžarska in Poljska skušata še bolj okrniti češkoslovaško republiko — Slovaške interese bodo branili Slovaki sami, vprašanje Podkarpatske Rusije pa se bo reševalo na mednarodnem terenu

BUDIMPEŠTA, 8. okt. br. Proglasitev slovaške avtonomije, in nove ureditve češkoslovaške republike in imenovanje avtonomne slovaške vlade je madžarske vladne in politične kroge skrajno presenetilo in razočaralo. Boje se, da je to prekrizalo vse madžarske račune. Na Madžarskem so bili prepričani, da se bo s primerno propagando dalo neko slovaško ljudstvo, ki je še zelo pod vplivom predvojne mentalitete, pridobiti, da bo pri morebitnem plebiscitu glasovalo za odcepitev Slovaške in za zopetno priključitev k Madžarski. Proglasitev slovaške avtonomije in državne samostojnosti pa je po mnenju madžarskih krogov vse to preprečilo. Boje se celo, da bo pri pogajanjih s slovaško vlado le s težavo morda uspelo doseči korekturo meje in okupirati vsaj izrazito madžarske predele Slovaške. Če bo češkoslovaška vlada v Pragi priznala sedaj slično ureditev še Podkarpatski Rusiji, potem je po sodbi budimpeštanskih krogov malo upanja, da bi se Madžarom posrečilo odcepiti to pokrajino in doseči skupno mejo s Poljsko. Madžarska vlada je imela včeraj skoro ves dan trajajoča posvetovanja.

Današnji madžarski listi protestirajo proti proglasitvi slovaške samostojnosti in proglašajo vse te ukrepe za nasprotne z monakovskim dogovorom, ki je po njihovem mnenju predvidel docela drugačno ureditev slovaškega vprašanja. Vladni organ »Fügetlenség« poudarja, da ima Madžarska iz zgodovinskih, zemljepisnih in go-

spodarskih razlogov vso pravico zahtevati zopetno priključitev Slovaške in Podkarpatske Rusije, ker bo le na ta način mogoče ustvariti trden jez proti navali komunizma. Listi so tudi zelo ogorčeni nad dejstvom, da bo za CSR vodil pogajanja slovaški ministrski predsednik in da so se vzdolž vse madžarsko-slovaške meje zopet pojavile češkoslovaške obmejne straže, ki so se pred dvema dnevnoma že umaknile. Listi poročajo, da se Slovaška sedaj mrzljivo utrjuje napram Madžarski, ter da koplejo ponekod celo strelske järke. S takim pisanjem hočejo madžarski listi očitno prikriti svoje silno razočaranje, ki jim ga je povzročil sporazum med Čehi in Slovaki, s katerim so prekrizani njihovi visoko leteti načrti.

PARIZ, 8. okt. br. Havas poroča iz Budimpešte, da je bil med Poljsko in Madžarsko sklenjen dogovor glede odcepitve Podkarpatske Rusije od Češkoslovaške. Če se to ne bo dalo doseči s kakim plebiscitom, potem naj bi se odcepitev Podkarpatske Rusije temeljilo na nujno potrebo skupne meje med Madžarsko, Poljsko in Rumunijo, ki da je nujno potrebna, da bi mogle te tri države ustvariti čvrst blok s protikomunistično tendenco, ki bi zajel vpliv Sovjetske Rusije na srednjo in južno vzhodno Evropo. V Budimpešti in Varšavi se nadejajo, da bodo mogli s takimi argumenti ob podpori Nemčije in Italije vplivati zlasti na londonske kroge in pridobiti za tako rešitev angleško vlado.

Kako utemeljujejo Poljaki

V Varšavi so se naenkrat spomnili potrebe slovanske skupnosti

VARŠAVA, 8. okt. e. Načrti, po katerih naj bi se po monakovskem sestanku ustvaril nekaj direktorij štirih velesil, so v tukajšnjih političnih krogih izzvali precejšnje nerazpoloženje. V zvezi s tem se je pojavila misel, da bi se ustvarila slovanska federacija, ki bi paralizirala eventualni evropski direktorij velesil. Tako zamišljeni blok bi segal od Baltskega in Črnega do Jadranskega morja. O tem piše eden najuglednejših poljskih listov »Kurier Warszawski«, da je to sicer šele zamisel, ali da bi to lahko v kratkem postalo realno dejstvo zaradi nove situacije v Evropi. Listi poudarjajo, da je za Poljsko najvažnejše stališče, ki ga bo zavzela Češkoslovaška

napram Nemčiji. Poljsko namreč tudi v nemirja novo ojačanje Nemčije. V zvezi s tem razpravljajo tudi o vprašanju odcepitve Podkarpatske Rusije, odnosno njene priključitve Madžarski, da bi tako obe državi imeli skupne meje. Listi se zavzemajo za to solucijo in pravijo: Skupna meja z Madžarsko bi omogočila Poljski nekontroliran promet z Jugoslavijo in Italijo, poleg tega politično sodelovanje s Češkoslovaško, Rumunijo, Madžarsko in Jugoslavijo. Potrebno pa je poudariti, da se o teh stvareh razpravljajo samo v tisku, dočim se merodajni poljski činitelji omejujejo samo na izjavo, da je vprašanje Podkarpatske Rusije stvar Madžarske.

Slovaki za neokrnjeno Slovaško

Pogajanja z Madžari bo vodil dr. Tiso

BRATISLAVA, 8. okt. e. Kakor se doznava s slovaške strani, stoji Slovaki in njihovi predstavniki odločno na stališču, da je treba braniti nedotakljivost slovaškega ozemlja, ki ga sedaj reklamira Madžarska. Poskus, da bi se zanesla nesloga in cepitev med Čehi in Slovake v tem usodnem trenutku, ni uspel. Kakor zatrjujejo z merodajne strani, se prično pogajanja z

Madžari jutri v Komarnu. O obsegu madžarskih zahtev na merodajnem mestu zaenkrat ni bilo mogoče dobiti nobenih zanesljivih informacij. Madžarsko delegacijo bo vodil zunanji minister Kanya, na čelu češkoslovaške delegacije bo predsednik slovaške vlade dr. Josef Tiso, v delegaciji pa bodo še trije Slovaki in en Rusin.

Anglija ne bo dopustila nadaljnje nasilne okrnitve češkoslovaške

Angleško svarilo Poljski in Madžarski

LONDON, 8. okt. (Reuter) Angleški poslanik v Varšavi je dobil nalog, naj obvesti poljsko vlado, da Anglija ne bo podpirala nobenih manjšinskih zahtev v CSR, razen v primeru, če bodo te zahteve slonele na čisto etnološki osnovi. Kar se tiče angleških obvez v pogledu garancije novih češkoslovaških meja, ostane tako, kakor

je v spodnjem domu izjavil minister Inskip, namreč, da smatra angleška vlada da so njene obveze o garanciranju čeških meja že stopile v veljavo. Zato bo Anglija nastopila proti vsaki nasilni akciji s strani Madžarske ali Poljske. V sličnem smislu je angleška vlada obvestila tudi madžarsko vlado.

Nemčija in Italija se umikata

in ne mislita podpirati madžarskih načrtov

BUDIMPEŠTA, 8. okt. e. V tukajšnjih krogih poudarjajo, da so izgleli za rešitev madžarskih zahtev vedno manjši. V prvi vrsti je to pripisati stališču Nemčije, ki je napravila mučen vtis. Zatrjuje namreč, da je Nemčija obvestila madžarsko vlado, da bo madžarske želje podpirala samo v toliko, v kolikor se nanašajo na madžarske skupine, glede drugih zahtev pa Nemčija ne more nuditi nobene podpore, ker bi bilo podpiranje akcije za priključitev tujih narodnosti v nasprotju z idejami narodnega socializma. Poleg tega se je spremenilo tudi italijansko stališče. Po sestanku zunanje ministra Chvalkovskega pred njegovim odhodom iz Rima z odgovornimi italijanskimi državniki, je opažati, da Italija pri podpiranju madžarskih zahtev niso več tako odločni, kakor popreje. Poleg tega stališče samih Slovakov znatno otežuje položaj Madžarske. Na drugi strani ni prezreti znatnih težav, s katerimi se ima Madžarska boriti v lastni državi, zlasti še ker tudi

v vladi sami ni popolnega soglasja. Vlada stalno zaseda in politični krogi smatrajo, da bo v najkrajšem času prišlo do važnih sprememb v notranji politiki.

Poljaki še niso zadovoljni

VARŠAVA, 8. okt. e. Evakuacija ozemlja, ki je pripadalo Poljski, je bila izvršena brez motenj in težav. Dozdaj so bila evakuirana tri zadnja področja, to je skupaj 6 področij, v katerih je tudi važen železniški vozlož Bochumin, ki bo evakuiran do 11. t. m. Takrat bo tudi mešana komisija podpisala pogodbo, s katero bo potrjeno, da je bil izveden češkoslovaško-poljski sporazum. Z odstopitvijo teinskega področja pa še ni popolnoma rešeno vprašanje poljskih manjšin. Med poljskim narodom in poljskim tiskom je namreč zdaj na dnevnem redu tudi vprašanje še trnih drugih

srezov v Slovaški in sicer Špis, Morava in Cadeckije, v katerih je po trditvah poljskega tiska okrog 50 občin, ki naj bi se priključile Poljski. Ti srez pa so na Slo-

vaškem, s katero želi Poljska biti v najboljših odnosih. S službene strani dozda o tem vprašanju še ni bilo izraženo nikako definitivno stališče.

Rumunija najodločneje odklanja

S prekinitvijo direktne zveze s CSR bi bila oškodovana tudi Rumunija

BUKAREŠTA, 8. okt. e. Poljsko-madžarski načrt o razdelitvi Podkarpatske Rusije ohranja o njeni priključitvi Madžarski je izzval v tukajšnjih političnih krogih veliko razburjenje in nejevoljo. Poudarjajo, da uresničenje tega načrta pomenilo za Rumunijo odvzem edine železniške zveze, po kateri je mogoče rumunsko oboroževanje in ki je zato Rumuniji neizogibno potrebna. Železniška proga preko Košic je potrebna za transport vojnega materiala iz Škodovih tovarn za rumunsko vojsko.

Zatrjujejo, da bo Rumunija napravila energične korake, da v nobenem primeru ne pride do uresničenja madžarsko-poljskega načrta. Istočasno v službenih krogih v Bukarešti najodločneje demantirajo vesti zunanje tiska o korakih, ki naj bi jih bila rumunska vlada storila, češ da je od češke vlade zahtevala revizijo meja. Ze samo misel na tako intervencijo v rumunskih avtoritativnih krogih najodločneje zavračajo.

Tudi Ukrajinci se oglašajo

Neprijetno presenečenje v Varšavi — Nemčija za ustanovitev neodvisne ukrajinske države pod nemško kontrolo

VARŠAVA, 8. okt. br. S precejšnjim vznemirjenjem spremljajo v varšavskih krogih najnovejši pokret Ukrajincev, ki sedaj tudi zahtevajo uveljavljenje svojih pravic do samoodločbe. Ob podpori Nemčije so se sedaj začeli gibati tudi na Poljskem ter so skupno z Ukrajinci v Podkarpatski Rusiji pričeli z močno akcijo, ki je izražena v resoluciji, s katero zahtevajo pravico samoodločbe. Pred dvema dnevnoma je bila na sestanku nacionalne a odbora Ukrajincev sprejeta resolucija naslednje vsebine: V imenu vsega ukrajinskega naroda se solidariziramo z brati v Podkarpatski Rusiji in smo pripravljeni z njimi skupno začeti borbo za uresničenje svojih idealov do končne zmage. K vsemu temu pa je treba še dodati, da Nemčija ne bi rada videla skupnih madžarsko-poljskih mej, ker je njena želja neodvisna Ukrajina pod nemško kontrolo.

Amnestija za politične obsojence

PRAGA, 8. okt. br. Vlada je imela snoti sejo, na kateri je sklenila izdati v smislu

monakovskega dogovora amnestijo za politične kaznjence nemške, poljske in madžarske narodnosti. Amnestirani bodo vsi politični obsojenci, ki so bili kaznovani od rednih sodišč ali od upravnih oblasti. Istočasno je bila sklenjena splošna amnestija za vse državljane republike, v kolikor gre za manjše delikte.

Nemčija še ne bo demobilizirala

BERLIN, 8. okt. e. Kakor doznajajo iz političnih krogov še ni bilo ničesar ukinjenega za demobilizacijo, temveč bodo počakali toliko časa, da bo nemška vojska popolnoma okupirala sudetske kraje.

Aretacije

BERLIN, 8. okt. br. Uradno poročajo, da je bilo dosedaj aretiranih v sudetskem ozemlju, ki so ga že zasedle nemške čete, 350 nasprotnikov narodno socialističnega režima. Transporti vseh beguncev, ki se vračajo iz Češkoslovaške, se strogo kontrolirajo in vsi sumljivi aretirajo. Med aretiranci je največ pristašev socialnih demokratov.

Nov statut za žide v Italiji

Po vzoru Nemčije so začeli žide preganjati tudi v Italiji

PARIZ, 8. okt. w. Agencija Havas poroča o sklepih velikega fašističnega sveta glede židov naslednje zanimive podrobnosti: Sklepi velikega fašističnega sveta pomenijo hudo poostreitev protizidovske zakonodaje v Italiji. Poostreitev obstoja v tem, da je tujim židom odtlej zabranjen dostop v Italijo in da so italijanski žide degradirani na državljane drugega razreda. Žide v Italiji odtlej ne bodo smeli zavzemati nikake javne službe, ne morejo biti več člani fašistične stranke in tudi ne morejo več služiti v italijanski vojski. Tudi na gospodarskem polju je udeleževanje židov do skrajnosti omejeno. Noben žid ne sme imeti podjetja, ki bi zaposlovalo nad 100 delavcev in nameščencev. Zemljiška posest židov ne sme presegati 50 hektarov. Italijanske univerze so odtlej za žide zaprte. Sledili bodo še nadaljnji ukrepi glede poklicnega udeleževanja italijanskih židov; izločili jih bodo zlasti iz novinarstva, dasiravno je med 2500 organiziranimi italijanskimi novinarji samo 50 židov. Od vseh teh omejitev so izvzeti samo oni italijanski žide, ki so pridobili zasluge za fašizem. Teh olajšav bodo deležne predvsem židovske rodbe, katerih člani so padli ali pa se aktivno udeležili vojn v Libiji, svetovne vojne, vojne v Abesiniji in španske vojne na Francovi strani. Prav tako so izvzeti oni žide, ki so se zaslužno udeleževali v fašistični stranki že v letih 1919 in 1920. Njihove zasluge pa mora ugotoviti posebna komisija. Stroge so zlasti tudi določbe glede sklepanja zakonov. Žide smejo poročiti samo židinke. Mešani zakoni so najstrožje zabranjeni.

Nemška ponudba Franciji

Nenapadalni pakt za 10 let

PARIZ, 8. okt. br. V tukajšnji javnosti je včeraj krožila vest, da bo maršal Göring v kratkem službeno obiskal francosko prestolnico. Po obvestilu iz Londona, ki so blizu nemškemu poslanstvu, bo Göring francoski vladi predložil nenapadalni pakt za dobo 10 let. Poudarjajo, da je Göring odkril pristaš ožega francosko-nemškega sodelovanja in evolucije zunanje politike obeh držav, ki naj zagotovi trajen mir v Evropi. V zvezi s tem poudarjajo, da je Hitler že svojočasno ponudil Franciji zaključitev take pogodbe, ki pa jo je Francija odklonila zaradi zahteve Nemčije, da se ji puste svobodne roke na vzhodu. Po zadovoljitvi Nemčije, ki je dobila sedaj nemške kraje na vzhodu v Češkoslovaški in po ugodnih trgovinskih pogodbah, ki jih je sklenila z jugovzhodno Evropo, smatrajo tukaj, da je sedaj sporazum med Francijo in Nemčijo možen.

Žrtve rudniške katastrofe

Tokio, 7. okt. AA. Iz premogovnika v Javari so potegnili 24 trupel rudarjev, ki so se zadušili s strupenimi plini, dočim so 26 rudarjev pripeljali v bolnišnico. V rovinah je zasutih še 126 rudarjev.

Koloman Kanya

madžarski zunanji minister, ki je glavni iniciator poljsko-madžarske akcije za odcepitev Podkarpatske Rusije. Njegovi načrti pa so naleteli pri velesilah na odpor in ni verjetno, da bi se mu posrečilo zabiti klin med Češkoslovaško in Rumunijo

Belgijski kralj obišče Pariz

PARIZ, 8. okt. br. Belgijski kralj Leopold III. prispe prihodno sredo v Pariz. Prisostvoval bo odkritju spomenika belgijskega kralja Alberta I., ki so ga postavili v Parizu na trgu Concordia. Pri tej priložnosti bo tudi vodil razgovore s francoskimi državniki.

Katastrofalen tajfun na Filipinih

Manila, 8. okt. o. V južnih predelih Filipinov je besnel silen tajfun, ki je krenil nato preko Kitajskega morja v notranjost Kitajske. Bil je izredno močan in je samo na širokem morju izgubilo 14 ljudi življenja. Mnoge pokrajine v južnih in jugozahodnih delih Filipinov so odrezane od Manile. Škoda je ogromna. Ameriška obalna vojna ladja »Canloan« je pripeljala v luko Cebu ponesrečene z motorne ladje »Dumaguete«, ki se je v viharju potopila. 13 članov posadke je utonilo, 27 pa jih je rešila vojna ladja »Canloan«. Tajfun je opustošil 11 filipinskih pokrajin.

Pariški listi o berlinskih sklepih

Pariz, 8. oktobra. AA. (Havas). Listi ko mentorirajo delovanje mednarodne komisije v Berlinu. »Figaro« piše: Kaj lahko sklepamo iz delovanja te komisije? Zdi se, da je neizpodbitno, da bo CSR izgubila mnogo več, kakor je določal francosko-britanski predlog z dne 18. septembra. Bourguess piše v »Petitu Parisien«: Ribbentrop in nemški strokovnjaki so doslej sprejeli program, ki jasno stremi za popolno dezorganizacijo češkoslovaškega gospodarstva in njene industrije. »Populaire«: Berlinska komisija je sklenila izročiti Nemcem brez plebiscita tudi popolnoma češko ozemlje. Več ko osem sto tisoč Čehov pride v roke Nemčije. »Journal«: CSR in Nemčija bosta v bodoče sodelovali in bo to v največjo korist obeh držav. Gospodarstvo bo zacelilo rane ki jih je politika prizadela.

Telefonski in telegrafski promet

Praga, 8. okt. br. Poštno ministrstvo je danes objavilo, da je zasebni telefonski promet s inozemstvom brez izjeme še zaenkrat. Pač pa je s inozemstvom še dovoljen brezovni promet v neofriranem besedilu. Prav tako so v najhujših primerih dopustni brzojav svojcem, ki stikajo v vojski.

Nemška policija v zasedenem ozemlju

Berlin, 8. okt. br. Policijsko oblast v vsem zasedenem sudetskem in ostalem nemškem ozemlju v CSR je prevzela z današnjim dnem nemška državna policija. Policijsko službo organizira slično, kakor pred meseci ob okupaciji Avstrije, poveljni državne policije Himmler. Državni policiji so kot pomožne čete dodeljeni Henleinovi reditelji, ki imajo predvsem nalogo evratiti nasprotnike narodnega socializma.

Kancelar Hitler lažje ranjen
Berlin, 8. okt. AA. (DNB). Ponovno je bilo objavljeno, da je prepovedano metati cvetje in druge stvari v avtomobil kancelarja Hitlerja in njegovih spremljevalcev, ker je dobil danes lažje rane od kopka cvetlic, ki so ga vrgli v njegov avto.

Borzna poročila

Carib, 8. okt. Beograd 10, Pariz 11.725, London 20.50, New York 498.625, Bruselj 74.18, Milan 23.10, Amsterdam 238.62, Berlin 175.62, Praga 10.10, Varšava 62, Bukarešta 348.

